

Met minder mineralen meer mans.

Achtergrond

De landbouw in Zeeland is de grootste grondgebruiker en dan hebben we het vooral over akkerbouw en fruitteelt. Vooral binnen de akkerbouw is de aanvoer van mineralen groot. Blijkbaar is het toedienen van voedsel aan de gewassen, het bemesten, een inefficiënte activiteit daar veel van de nutriënten in het oppervlaktewater terecht komt. Bovendien importeert Zeeland mineralen zowel in de vorm van organische mest als in de vorm van kunstmest.

Door het ontbreken van objectieve kennis worden er op grote schaal 'verzekeringspremies' betaald en wordt er doordat de mineralen relatief goedkoop zijn geen nieuwe innovatieve wegen gezocht om de efficiency te verhogen.

Op dit terrein is nog veel winst te behalen, zodat wordt voorkomen dat overtollige mineralen uitspoelen naar het milieu.

Uit recent saldi onderzoek onder een groot aantal akkerbouwers komt o.a. naar voren dat degenen met de hoogste saldi bij een aantal teelten niet altijd de hoogste mineraalgiften hadden. Dit betekent de mineralenkosten en gebruik te hoog is bij een aantal ondernemers.

Alles bij elkaar een reden voor MMM om een mineralenproject te starten.

Activiteiten

Er was gekozen voor een aanpak dicht bij de ondernemer zelf. Dat resulteerde in kleine groepen die een aantal malen bij elkaar kwamen.

Ondanks het feit dat niet iedereen steeds alle groepsbijeenkomsten bij wilde wonen, kan men toch wel spreken van een grote belangstelling voor het onderwerp mineralenmanagement en/of bodembeheer. Ook naar de toekomst toe zal dit onderwerp aandacht blijven krijgen.

De deelnemers hadden een redelijke inbreng en mochten ook eigen onderwerpen inbrengen of kiezen uit de map. Daarom is er min of meer sprake van maatwerk en geen standaard aanpak. Excursies werden veelal in de eigen omgeving uitgevoerd. Men heeft duidelijk de behoefte om naast de theorie ook eens buiten in de praktijk te kijken.

Om toch de vereiste resultaten (reductie N overschot) na jaar 3 te halen zijn er in de meeste gevallen ook individuele adviezen gegeven door DLV.

Het DLV bemestingsplan staat hierbij centraal.

Verzamelen gegevens

De gegevens van de bedrijven zijn (giften kunstmest en giften organische mest) verzameld en verwerkt. Dit levert per bedrijf een mineralenbalans op. En in totaal een mineralenbalans per gewas en per jaar over alle deelnemers. Hieruit komt het vereiste N-overschot naar voren.

In totaal zijn zo over 3 jaar van 400 bedrijven de mineralen gegevens verwerkt. Om dit te bewerkstelligen zijn er ruim 3500 percelen ingevoerd (!)

Sommige erg kleine gewassen zijn in de berekeningen niet meegenomen. (o.a. bruine bonen, vlas e.d.) We verwachten niet dat deze gezien hun beperkte oppervlakte grote effecten zouden kunnen geven. Wel zijn de gegevens hiervan verzameld.

Resultaten

De verwerkte gegevens van een groot aan gewassen zijn op een rij gezet en vergeleken met zgn LEI cijfers.

Stikstof

Als referentie was gekozen de cijfers van het LEI. Het LEI publiceert N-overschot en andere mineralencijfers, deze zijn via internet (Binternet) opgevraagd.

In de bijlage vindt u de volledige overzichten van zowel N als P voor het Zuidwestelijk akkerbouwbedrijf.

Het N overschot gemiddeld per ha over 3 jaren

Jaar	N overschot
2004	113
2005	141
2006	99

Het LEI N-overschot varieert tussen de 169 tot 223, met als recentste jaar 192 kg N als overschot.

Het te behalen doel gemiddeld 10% lager eindigen dan de LEI-cijfers is hierdoor ruimschoots gehaald.

Fosfaat

Fosfaat was in het projectplan geen doel maar is in het kader van de KRW wel een belangrijk onderwerp en is in de registraties en verwerking meegenomen.

Het P overschot gemiddeld per ha over 3 jaren

Jaar	P overschot
2004	18
2005	34
2006	12

Het LEI P-overschot varieert van 38 tot 62 kg P/ha met als recentste jaar 62 kg P/ha

Ook hier is een geweldige stap vooruit gemaakt.

Conclusies

Er is binnen het project over de jaren heen een geweldige stap gemaakt in N en P efficiency.

Ook als we het vergelijken over de jaren dan is er een afname van ruim 12 %. Hier zijn geen conclusies aan te verbinden omdat er sprake is van een wijzigende deelnemersgroep.

Er is wel een duidelijk effect van de zgn. mestmarkt waarneembaar. In 2005 was er nog aanbod aan mest en mogelijkheden om deze ook weg te zetten in het bouwplan binnen de wet. Dat leverde toenemend gebruik van organische mest op en dus een toevoer van N en P.

In 2006 is mede door de vernieuwde wetgeving dit minder mogelijk.

Uiteraard zijn er niet alleen in het bouwplan maar ook per gewas nog nadere conclusie te trekken evenals nieuwe maatregelen te treffen om knelpunten nog verder op te heffen. Zoals ieder kan zien zijn er qua N en P overschot grote verschillen per gewas en ook weer per bedrijf.

Meer inhoudelijke informatie: C. van Oers (DLV Plant 0186-573011)

